

Vec C-236/88

**Komisia Európskych spoločenstiev
proti
Francúzskej republike**

(Sociálne zabezpečenie – Doplnkový príspevok z Fonds national de solidarité –
Exportovateľnosť nepríspevkových dávok)

1. *Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov – Právne predpisy Spoločenstva – Rozsah vecnej pôsobnosti – Doplnkový príspevok vyplácaný dôchodcom národným fondom solidarity – Zahŕnutie
(Nariadenie Rady č. 1408/71, článok 4 ods. 1)*
2. *Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov – Dávky – Podmienky bydliska – Odstránenie – Nadobudnutie alebo zachovanie práva na dávky odmietnuté z dôvodu bydliska v inom členskom štáte – Neprípustnosť
(Nariadenie Rady č. 1408/71, článok 10 ods. 1)*
3. *Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov – Právne predpisy Spoločenstva – Povinné vykonávanie bez ohľadu na praktické ťažkosti – Možnosť postúpenia správnej komisii pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov
(Nariadenie Rady č. 1408/71, článok 81 písm. d))*
4. *Členské štáty – Záväzky – Nesplnené – Návrh na skončenie porušovania práva predložený Rade – Bez účinku*

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA
z 12. júla 1990
(*Jazyk konania: francúzština*)

Vo veci C-236/88,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: Karen Banks a Sean van Raepenbusch, členovia právneho oddelenia Komisie, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie: Luxemburg, v kancelárii pána Georgios Kremlis, člena právneho oddelenia Komisie, Wagner Centre, Kirchberg,

žalobca,

proti

Francúzskej republike, v zastúpení: Edwige Belliard, zástupca riaditeľa odboru hospodárskeho práva na ministerstve zahraničných vecí, splnomocnený zástupca, a Claude Chavance, hlavný administratívny attaché na ministerstve zahraničných vecí, náhradný splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie: Luxemburg, na francúzskom veľvyslanectve, 9 boulevard du Prince-Henri,

žalovaný,

ŽALOBA o určenie, že odmietnutím udeliť alebo pokračovať v udeľovaní doplnkového príspevku z Fonds national de solidarité (Národný fond solidarity) poberateľom francúzskeho invalidného, starobného alebo pozostalostného dôchodku, ktorí bývajú alebo sa presídlili do iného členského štátu Spoločenstva, Francúzska republika nespĺnila svoje povinnosti podľa článkov 48 až 51 Zmluvy o EHS a článku 10 nariadenia (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva (konsolidované nariadením Rady (EHS) č. 2001/83 z 2. júna 1983, Ú. v. ES L 230, s. 6),

SÚDNY DVOR

v zložení: F. A. Schockweiler, predseda komory, konajúci ako predseda, M. Zuleeg (predseda komory), G. F. Mancini, T. F. O'Higgins, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse a P. J. G. Kapteyn, sudcovia,

generálny advokát: W. Van Gerven
tajomník: H. A. Rühl, hlavný správca,

so zreteľom na správu pre pojednávanie a po vypočutí ústnych argumentov zástupcov strán na pojednávaní 8. mája 1990,

po vypočutí stanoviska generálneho advokáta na pojednávaní 12. júna 1990,

vyhlásil tento

Rozsudok

1. Návrhom, ktorý bol doručený kancelárii Súdneho dvora 17. augusta 1988, Komisia podala žalobu podľa článku 169 Zmluvy o EHS o určenie, že odmietnutím udeliť alebo pokračovať v udeľovaní doplnkového príspevku z Fonds national de solidarité poberateľom francúzskeho invalidného, starobného alebo pozostalostného dôchodku, ktorí bývajú alebo sa presídlili do iného členského štátu Spoločenstva, Francúzska republika nespĺnila svoje povinnosti podľa článkov 48 až 51 Zmluvy o EHS a článku 10 nariadenia Rady č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva (konsolidované nariadením Rady (EHS) č. 2001/83 z 2. júna 1983, Ú. v. ES L 230, s. 6).
2. Z dokumentov, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru, vyplýva, že doplnkový príspevok priznáva Fonds national de solidarité, ktorý bol založený v roku 1956 s cieľom podporiť všeobecnú politiku ochrany starých ľudí, najmä tých, ktorí poberajú starobné alebo invalidné dávky, získané podľa zákonných ustanovení alebo nariadení a majú nedostatok potrebných zdrojov.
3. Podmienky pre udelenie tohto príspevku, formálne ustanovené v článkoch L 684 až 711 Code de la sécurité sociale (zákon o sociálnom zabezpečení, ďalej len CSS), sú v súčasnosti stanovené v článkoch L 815-1 až 815-11 tohto zákona. Doplnkový príspevok je financovaný z daňových príjmov a nie je stanovená podmienka, že jeho príjemca musí byť dôchodcom, ktorý bol zamestnaným alebo samostatne zárobkovo činnou osobou. Dávka sa vypláca ako doplnok k rôznym iným zdrojom, vrátane príspevkov, tak aby sa dosiahla požadovaná minimálna úroveň podpory, ktorá zohľadňuje životné náklady vo Francúzsku. Článok L 815-11 zákona o sociálnom zabezpečení ustanovuje, že vyplácanie doplnkového príspevku sa zastaví, ak sa príjemca presídlil

mimo územia Francúzskej republiky.

4. Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 ustanovuje, že nariadenie sa uplatňuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú oblastí sociálneho zabezpečenia, *inter alia* aj dávok v invalidite a starobných dávok. Článok 10 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 ustanovuje, že dôchodky, dávky a príspevky „získané“ podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, sa nesmú znížiť na základe skutočností, že príjemca býva na území iného členského štátu, ako je ten, v ktorom sa inštitúcia, zodpovedná za vyplácanie, nachádza.
5. Listom z 12. februára 1979 Komisia požiadala francúzsku vládu, aby zosúladiła francúzske právne predpisy s právom Spoločenstva, čím sa zabezpečí, že v súlade s rozsudkom Súdneho dvora z 9. októbra 1974 (vo veci 24/74, *Caisse régionale d'assurance maladie/Biason*, Zb. rozh. ESD s. 999), poberatelia francúzskeho invalidného dôchodku, ktorí spĺňajú podmienky pre doplnkový príspevok, vyplácaný Fonds national de solidarité, ho budú naďalej poberať, ak sa presídli na územie iného členského štátu. Listami z 15. júna 1979 a 9. augusta 1979 francúzske orgány informovali Komisiu, že podrobné preskúmanie vzniknutého problému im neumožňuje odstrániť prekážky pre vyplácanie spornej dávky mimo územia Francúzska.
6. Dňa 24. júla 1980 Komisia vydala odôvodnené stanovisko podľa článku 169 Zmluvy a požiadala francúzsku vládu, aby ho do jedného mesiaca splnila. Dňa 29. apríla 1981 sa Komisia rozhodla prerušiť konanie podľa článku 169, ktoré začala. Dňa 8. augusta 1985 predložila Rade návrh nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 1408/71 (COM(85) 396 konečná verzia, Ú. v. ES C 240, s. 6). Tento návrh, ktorého prijatie by ukončilo porušovanie Zmluvy, bol v prvom rade určený na to, aby výslovne zahrnul nepríspevkové sociálne dávky, vyplácané v hotovosti, medzi dávky, upravené nariadením č. 1408/71; a, po druhé, aby obmedzil udeľovanie týchto dávok, nadobudnutých podľa právnych predpisov jedného členského štátu, výlučne osobám s bydliskom na území tohto štátu. Vzhľadom na slabý pokrok v rokovaníach v Rade, sa však Komisia rozhodla zmeniť svoje rozhodnutie o prerušení konania podľa článku 169 Zmluvy a podala túto žalobu.
7. Pre bližšie objasnenie skutkového stavu veci, priebehu konania, návrhov a argumentov strán, ktoré sú uvedené alebo prejednané ďalej, odkazuje sa na správu pre pojednávanie, len pokiaľ je to nevyhnutné pre odôvodnenie Súdneho dvora.
8. Z dokumentov, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru, vyplýva, že, aj keď Komisia požaduje určenie, že Francúzsko nesplnilo svoje povinnosti podľa článkov 48 až 51 Zmluvy a článku 10 nariadenia č. 1408/71, svoje argumenty založila len na porušení ustanovení článku 10 týmto štátom. Na základe týchto samotných ustanovení preto Súdny dvor musí určiť, či je žaloba Komisie odôvodnená.
9. Komisia tvrdí, že podľa judikatúry Súdneho dvora, ako sa uvádza najmä v jeho rozsudku z 24. februára 1987 (v spojených veciach 379/85 až 381/85 a 93/86, *Rhône-Alpes/Giletti*, Zb. rozh. ESD, s. 955), odmietnutie udelenia alebo pokračovania v udeľovaní príspevku, akým je aj predmetný príspevok v tejto veci, príjmom, ktorí bývajú alebo sa presídlili do iného členského štátu, predstavuje porušenie článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.

10. V uvedenom rozsudku z 24. februára 1987 vo veci *Giletti*, ktorý bol odpoveďou na viacero prejudiciálnych otázok, ktoré predložil na rozhodnutie francúzsky kasačný súd vo veci rovnakého príspevku, Súdny dvor rozhodol, že právne predpisy, akými sú predmetné predpisy, pokiaľ priznávajú právo na doplnkové príspevky, určené na zvýšenie sumy dôchodkov, vyplácaných prostredníctvom sociálneho zabezpečenia, bez posúdenia individuálnych potrieb alebo okolností, ktoré sú charakteristické pre pomoc, patria do systému sociálneho zabezpečenia v zmysle nariadenia č. 1408/71.
11. V rovnakom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že článok 10 nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že osobu nemožno vylúčiť z možnosti získania alebo ponechania nároku na dávky, dôchodky alebo príspevky, uvedené v tomto ustanovení z jediného dôvodu, že nebýva na území členského štátu, v ktorom je umiestnená inštitúcia, ktorá zodpovedá za ich vyplácanie.
12. Francúzska vláda tvrdí, že predmetný doplnkový príspevok sa udeľuje so zreteľom na určité hospodárske a sociálne prostredie, keďže je určený na zabezpečenie minimálnych životných potrieb vo Francúzsku. Z toho dôvodu by už vyplácanie tohto príspevku v inom členskom štáte nespĺňalo rovnakú funkciu, a preto by prestalo slúžiť svojmu účelu.
13. Tento argument nemožno prijať. V prípade, kedy doplnková dávka, akou je aj predmetná dávka v tejto veci, patrí do systému sociálneho zabezpečenia v zmysle nariadenia č. 1408/71, skutočnosť, že vyplácanie dávky súvisí s určitým hospodárskym a sociálnym prostredím, nemôže podľa súčasného práva Spoločenstva vytvárať základ pre jej odlišenie od dôchodku, ktorého je automatickým doplnkom.
14. Z toho vyplýva, že podmienenie vyplácania predmetného doplnkového príspevku bydliskom na území Francúzska nie je v súlade s článkom 10 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.
15. Francúzska vláda ďalej tvrdí, že vývoz doplnkového príspevku, ktorý vypláca Fonds national de solidarité, a tiež nepríspevkových dávok, priznaných v iných členských štátoch, vytvára vážne problémy riadenia, koordinácie a podstaty, ktoré možno vyriešiť len prostredníctvom práva Spoločenstva. Z toho dôvodu Komisia predložila vyššie uvedený návrh nariadenia z 8. augusta 1985.
16. Pokiaľ však chýbajú osobitné predpisy, uplatniteľné na predmetné nepríspevkové dávky, riešenie problémov, ktoré vznikli francúzskej vláde, treba nájsť v existujúcich ustanoveniach dotknutých nariadení, ako ich vykladá Súdny dvor.
17. Aj keď je pravda, že uplatnenie týchto ustanovení môže spôsobiť v praxi vznik ťažkostí, táto skutočnosť, ako už Súdny dvor uviedol v bode 12 svojho rozsudku z 28. mája 1974 (vo veci 187/73, *Callemeyn/Belgicko*, Zb. rozh. ESD, s. 553, bod 12), nesmie poškodiť práva, ktoré jednotlivcom poskytujú zásady práva sociálneho zabezpečenia Spoločenstva. Navyše je potrebné poukázať na to, že praktické problémy môžu byť vždy postúpené správnej komisii pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov, špeciálne vytvorenej na tento účel článkom 81 písm. d) nariadenia č. 1408/71.
18. Z toho vyplýva, že ťažkosti, na ktoré sa odvoláva francúzska vláda, nie sú až také, aby

odôvodnili neplnenie povinností podľa práva Spoločenstva.

19. Pokiaľ ide o odvolanie sa francúzskej vlády na návrh Komisie z 8. augusta 1985, je potrebné zdôrazniť, že skutočnosť, že návrh je predložený Rade, nemôže zbaviť členský štát, ktorý je zodpovedný za toto porušovanie, jeho povinnosti dodržiavať platné ustanovenia práva Spoločenstva.
20. Musí sa preto konštatovať, že odmietnutím udeliť alebo pokračovať v udeľovaní doplnkového príspevku z Fonds national de solidarité poberateľom francúzskeho invalidného, starobného alebo pozostalostného dôchodku, ktorí majú bydlisko alebo sa presídlili do iného členského štátu Spoločenstva, Francúzska republika nespĺnila svoje povinnosti podľa článku 10 nariadenia č. 1408/71.

K trovám konania

Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku sa neúspešnej strane nariadi, aby zaplatila trovy konania. Keďže Francúzska republika nebola úspešná vo svojich návrhoch, musí sa jej nariadiť, aby zaplatila trovy konania.

Z týchto dôvodov,

SÚDNY DVOR

týmto:

(1) Vyhlasuje, že odmietnutím udeliť alebo pokračovať v udeľovaní doplnkového príspevku z Fonds national de solidarité poberateľom francúzskeho invalidného, starobného alebo pozostalostného dôchodku, ktorí majú bydlisko alebo sa presídlili do iného členského štátu Spoločenstva, Francúzska republika nespĺnila svoje povinnosti podľa článku 10 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva;

(2) Nariaduje Francúzskej republike, aby zaplatila trovy konania.

Schockweiler

Zuleeg

Mancini

O'Higgins

Moitinho de Almeida

Grévisse

Kapteyn

Tento rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 12. júla 1990.

J.-G. Giraud
tajomník

F. A. Schockweiler
konajúci za predsedu